

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**IT, IS IR REGISTRŲ VALDYMO ORGANIZAVIMO
BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE
VEIKLOS AUDITO ATASKAITA**

2021 m. gruodžio 31 d. Nr. K14-5

Biržai

IT, IS ir registrų valdymo organizavimo Biržų rajono savivaldybėje veiklos auditas už 2020-2021 m. I pusmetį atliktas vykdant Kontrolės ir audito tarnybos 2021 m. veiklos planą, Savivaldybės kontrolieriaus 2021 m. liepos 23 d. pavedimu Nr. K7-6.

Auditą atliko: Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė ir vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė.

Audito ataskaita pateikta: Biržų rajono savivaldybės tarybai, Biržų rajono savivaldybės Merui, Biržų rajono savivaldybės administracijai.

Su veiklos audito ataskaita galima susipažinti Biržų rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birzai.lt

---

Turinys

SANTRAUKA	3
IŽANGA.	6
AUDITO REZULTATAI.....	7
1. AR SAVIVALDYBĖJE TINKAMAS IT IR IS PLANAVIMAS	7
2. AR VALDOMA IT IR IS RIZIKA IR UŽTIKRINAMA INFORMACIJOS SAUGA.....	8
3. IS, IT IR REGISTRŲ TVARKYMAS SAVIVALDYBĖJE.....	10
3.1. Valstybės IS ir Registrų tvarkymas	10
3.2. Valstybinių ir kitų nemokamų IS ir registrų naudojimas	12
3.3. Savivaldybės administracijos įsigytos IS	12
3.4. Savivaldybės administracijoje naudojamos IS pagal paslaugų arba nuomos sutartis.....	14
3.5. Neužtikrintas Savivaldybės kokybės vadybos sistemos testinumas.....	16
3.6 Savivaldybės administracija vis dar turi neterminuotų IS paslaugų tiekimo sutarčių.....	16
3.7. Ilgalaikio nematerialiojo turto apskaita	16
3.8. Savivaldybių biudžetinės įstaigos skirtingai apskaito internetines svetaines.....	18
3.9. Biudžetinių įstaigų mokamos IT programos ir IS.....	19
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	22
Priedai.....	24

SANTRAUKA

Audito svarba

Valstybės informaciniai ištekliai yra informacijos, kurią valdo institucijos, atlikdamos teisės aktų nustatytas funkcijas, apdorojamos informacinių technologijų priemonėmis, ir ją apdorojančių informacinių technologijų priemonių visuma¹. Šių sistemų pagalba Savivaldybėje įgyvendinamos svarbios savivaldybės funkcijos, pvz., finansų valdymas, mokesčių administravimas, socialinės paslaugos.

Šiais laikais reta įstaiga gali sau leisti ignoruoti informacines technologijas. Šalyje paskelbus karantiną, suaktyvėjo informacinių technologijų (toliau – IT) ir informacinių sistemų (toliau – IS) poreikis. Tad nieko keisto, jog įstaigos vis daugiau veiklos sričių yra glaudžiai susiejusios su įvairiomis IT sistemomis, kurių atsiranda vis daugiau, vis įvairesnių ir sudėtingesnių, didėja poreikis efektyviai jas valdyti. Todėl yra būtinybė optimizuoti įstaigos technologijas, vertinti jų poreikį, jas plėsti bei tobulinti.

Tinkamą valstybės informacinių išteklių kūrimą, tvarkymą, valdymą, naudojimą, priežiūrą, sąveiką, planavimą, finansavimą ir saugą nustato Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – Įstatymas)².

2020–2021 m. I pusm. laikotarpiu atliktas informacinių technologijų bendrosios kontrolės vertinimas parodė, kad yra problemų Savivaldybės IT valdymo srityse (planavimo, apskaitos, veiklos tęstinumo užtikrinimo, duomenų saugos, IT valdymo stebėsenos ir vertinimo).

Kontrolės ir audito tarnyba atliko IT, IS ir registrų valdymo organizavimo Biržų rajono savivaldybėje veiklos auditą, įvertino šių išteklių valdymo ir saugumo būklę bei numatė priemones, kaip ją gerinti.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti Biržų rajono savivaldybėje naudojamas IT, IS ir registrus, ar lėšos joms įsigyti ir išlaikyti Savivaldybėje naudojamos ekonomiškai, ar jų valdymas ir naudojimas efektyvus.

Audito subjektai – Biržų rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos, valdančios ir naudojančios IT, IS ir registrus.

Audito objektai – Savivaldybės biudžetinių įstaigų naudojamos IT, IS ir registrai.

Atlikę vidaus kontrolės vertinimą, išsamiai vertinome šias sritis:

- IT ir IS strateginis planavimas;
- IT ir IS rizikų valdymas;
- Nepertraukiamo paslaugų teikimo užtikrinimas;
- Sistemų saugumo užtikrinimas;
- IT ir IS apskaita;
- IT ir IS valdymo užtikrinimas.

¹ LR valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas, 2011-12-15 Nr. XI-1807, 2 str. 17 p.

² LR valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas, 2011-12-15 Nr. XI-1807, 1 str.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Informacinių išteklių valdymo vertinimas atliktas vadovaujantis Informacinių technologijų audito vadovu³ ir Rekomendacinėmis vidaus kontrolės sukūrimo, veikimo ir tobulinimo, jos vertinimo gairėmis viešojo sektoriaus subjektams.

Audito apimtys ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

Audituojamas laikotarpis – 2020–2021 m. I pusmetis. Siekiant įvertinti tendencijas ir pokyčius, kai kuriais atvejais naudojome ir ankstesnių metų duomenis.

Atlikdami auditą laikėmės nuostatos, kad (kaip nustatyta IT audito vadove):

Informacinė sistema (IS) – informacijos apdorojimo procesus (duomenų ir dokumentų tvarkymo, skaičiavimo, bendravimo nuotoliniu būdu ir t. t.) vykdanči sistema, kuri veikia informacinių ir ryšių technologijų pagrindu. Ši sąvoka apima valstybės ir žinybinius registrus ir elektroninių duomenų perdavimo tinklus. IS sudaro 4 pagrindiniai komponentai: techninė įranga, programinė įranga, duomenys ir žmonės.

Informacinės technologijos (IT) – ištekliai, reikalingi tam tikrai informacijai gauti, tvarkyti, saugoti ir skleisti: techninė, programinė įranga, komunikacijos ir kita įranga, naudojama bet kokios formos duomenims įvesti, saugoti, apdoroti, perduoti ir išvesti.

Išvados

1. Savivaldybės planavimo dokumentuose nėra nustatytų atskiros IT ir IS plėtros ir priežiūros priemonės, todėl pagal planavimo dokumentus nėra galimybės nustatyti, kiek Savivaldybė skiria (planuoja) lėšų IT ir IS plėtrai, priežiūrai ir saugai (ataskaitos 1 skyrius).

2. Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijoje nebuvo atliekamas IS rizikos ir saugos atitikties vertinimas, taip pat neparengta ir nepateikta IS rizikos vertinimo ataskaita, nebuvo vertinamas poreikis rizikos įvertinimo ir jos valdymo priemonių plano parengimui (ataskaitos 2 skyrius).

3. Savivaldybės administracijos IS saugos dokumentai nesuderinti su krašto apsaugos ministro įgaliota institucija (ataskaitos 2 skyrius).

4. Savivaldybės administracijoje yra IS paslaugų tiekimo sutarčių, kurių terminas yra pasibaigęs arba sudarytos neterminuotai (ataskaitos 3.4 ir 3.6 dalis).

5. Į saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo naudotojų sąrašą⁴ yra įtrauktos dvi biudžetinės įstaigos: Savivaldybės administracija ir Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba. Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba dar nėra prisijungusi prie Saugiojo tinklo (ataskaitos 3.4. dalis).

6. Pagal IS paslaugų teikimo sutartis teikiamas paslaugas patiriamos sąnaudos Savivaldybės administracijoje buhalterinėje apskaitoje registruojamos neteisingai ir priskiriamos prie Paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudų, nors tokios IS nėra Savivaldybės administracijos INT (ataskaitos 3.4 dalis).

³ Patvirtintas LR valstybės kontrolieriaus 2017-06-21 įsakymu Nr. V-165.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 3 d. nutarimas Nr. 27 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinimo saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo ir valstybinių duomenų centrų valdymo srityse“.

7. Biržų rajono savivaldybės administracija įgyvendino projektą Nr. VP1-4.3-VRM-01-V-01-082 „Kokybės vadybos sistemos diegimas Biržų rajono savivaldybės administracijoje, tačiau pasibaigus projektui ir 5 m. poprojektiniam laikotarpiui nebeužtikrinamas šios sistemos taikymo tęstinumas (ataskaitos 3.5 dalis).

8. Audito metu patikrinus Savivaldybės administracijos Ilgalaikio nematerialiojo „Programinės įrangos ir jos licencijų“ ataskaitą (2020-12-31; 2021-06-30), nustatyta, kad yra faktiškai nebenaudojamų programinės įrangos ir licencijų, tačiau apskaitomų buhalterinėje apskaitoje (ataskaitos 3.7 dalis).

9. Visos Savivaldybės biudžetinės įstaigos turi internetines svetaines, tačiau ne visos jas apskaito kaip INT. Didžioji dalis biudžetinių įstaigų perka internetinės svetainės priežiūros paslaugas. Kai kurių įstaigų internetinės svetainės yra sukurtos ir prižiūrimos IT specialistų (ataskaitos 3.8 dalis).

Rekomendacijos

1. Rengiant savivaldybės planavimo dokumentus, nustatyti IT ir IS plėtros ir priežiūros priemonės (ataskaitos 1 skyrius);

2. Atlikti IS rizikos ir saugos atitikties vertinimą, parengti IS rizikos vertinimo ataskaitą, teisės aktų nustatyta tvarka (ataskaitos 2 skyrius);

3. Suderinti Savivaldybės administracijos IS saugos dokumentus su krašto apsaugos ministro įgaliota institucija (ataskaitos 2 skyrius);

4. Inicijuoti pasibaigusių arba sudarytų neterminuotai Savivaldybės administracijos IS paslaugų tiekimo sutarčių procedūras (ataskaitos 3.4 ir 3.6 dalis);

5. Pagal IS paslaugų teikimo sutartis teikiamas paslaugas patiriamas sąnaudas Savivaldybės administracijoje buhalterinėje apskaitoje registruojamos vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis (ataskaitos 3.4 dalis);

6. Spręsti klausimą dėl Kokybės vadybos sistemos taikymo Biržų rajono savivaldybės administracijoje tęstinumo (ataskaitos 3.5 dalis);

7. Spręsti klausimą dėl Savivaldybės faktiškai nebenaudojamų programinės įrangos ir licencijų nurašymo (ataskaitos 3.7 dalis);

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (22 psl.).

IŽANGA

Savivaldybės įsigytos ir naudojamos IT ir IS (licencijos, programinės įrangos ir kt.) yra priskiriamas ilgalaikiam nematerialiajam turtui. Ilgalaikis nematerialusis turtas (toliau – INT) yra viena iš priemonių savivaldybės funkcijoms atlikti. Savivaldybė yra atsakinga už tai, kad savivaldybės turtas būtų valdomas, naudojamas ir disponuojama juo vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais.

Atliekant auditą buvo įvertinta IT ir IS bendroji kontrolė – IS procesų organizavimas, rizikos vertinimas, saugos politika, teisinis reguliavimas, materialiojo turto (pvz., informacinių technologijų apsauga) ir kt.

Pagrindiniai IS bendrosios kontrolės tikslai – apsaugoti duomenis, programinę ir kompiuterinę įrangą nuo neteisėto pakeitimo, sunaikinimo, sugadinimo ar naudojimo ir užtikrinti nenutrūkstamą saugų ir patikimą duomenų įvestį ir apdorojimą. Jeigu subjekte nėra tinkamos IS bendrosios kontrolės sistemos, galima daryti prielaidą, kad joje saugomi duomenys yra nepatikimi. Savivaldybė turi pareigą teikti būtiniausias paslaugas savo gyventojams. Dauguma šių paslaugų yra priklausomos nuo IS, kuriose kaupiama daug jautrios informacijos, todėl jų patikimumas ir saugumas užima svarbią vietą priimant strateginius sprendimus.

Už saugios politikos formavimą ir įgyvendinimo organizavimą, priežiūrą ir elektroninės informacijos tvarkymo teisėtumą atsako IS valdytojas. Už reikiamų administracinių, techninių ir organizacinių saugos priemonių įgyvendinimą, užtikrinimą ir laikymąsi Saugos nuostatuose ir saugos politiką įgyvendinančiuose dokumentuose nustatyta tvarka atsako IS tvarkytojas.

Biržų rajono savivaldybės administracijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo 3.1 p. nustatyta, kad Savivaldybės administracijos direktorius paskiria asmenis, atsakingus už įstaigos informacinės sistemos administravimą ir saugos priemones, įstaigos sukurtų ar perimtų vaizdo ir (ar) garso dokumentų autorių turtinių teisių perėmimo klausimus, apskaitos dokumentų ar jų duomenų derinimą ir tvirtinimą⁵.

---

⁵ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. A-369 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

AUDITO REZULTATAI

INT pagal naudojimo paskirtį skirstomas į programinę įrangą ir jos licencijas ir kitą nematerialųjį turtą (patentai ir kitos licencijos). Biržų rajono savivaldybė tvarko 15 valstybinių IS ir registrų, naudoja apie 50 valstybinių ir kitų IS ir registrų, kuriais Biržų rajono savivaldybės administracija ir biudžetinė įstaigos naudojasi nemokamai. Savivaldybės 2020 m. gruodžio 31 d. apskaitos duomenimis, Savivaldybės biudžetinės įstaigos valdo INT, kurio įsigijimo vertė daugiau kaip 530,0 tūkst. Eur, iš jų savivaldybės administracija – daugiau kaip 354 tūkst. Eur.

Savivaldybės biudžetinių įstaigų apskaitoje apskaitomas (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Straipsniai	Programinė įranga ir jos licencijos, tūkst. Eur	Patentai ir kitos licencijos, tūkst. Eur
Įsigijimo ir pasigaminimo savikaina 2020-01-01	510,73	1,92
Įsigyta per 2020 m.	22,46	0
Parduoto, perduoto ir nurašyto INT per 2020 m.	2,28	0
Įsigijimo ir pasigaminimo savikaina 2020-12-31	530,84	1,92
Sukaupta amortizacijos suma 2020-12-31	502,92	1,92
INT likutinė vertė 2020-12-31	27,82	0

1. AR SAVIVALDYBĖJE TINKAMAS IT IR IS PLANAVIMAS

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatytos institucijų teisės ir pareigos kuriant ir tvarkant valstybės informacinius išteklius. Institucija, kurdama ir tvarkydama valstybės informacinius išteklius, privalo planuoti finansinius ir žmogiškuosius išteklius, technines, organizacines, programines ir teises priemones⁶. Viena iš registro tvarkytojų teisių yra rengti ir įgyvendinti registrų techninių ir programinių priemonių kūrimo ir plėtros planus, investicinius projektus⁷.

Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose⁸ bei Savivaldybės administracijos 2020 m. veiklos plane⁹ 6 programoje išskirtos dvi priemonės, kuriose numatytos IT plėtra ir priežiūra, tiek kiek susiję su Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus funkcijomis:

- Turto vertinimas, inventorizacija, teisinė registracija ir kitos turto valdymo išlaidos (pardavimo skelbimai, draudimas, energinis sertifikavimas, žemės nuomos mokesčio apskaitos informacinės sistemos priežiūra ir kt.);

- Administracinių kapinių valdymo paslaugų efektyvumo ir prieinamumo gerinimas Latvijos ir Lietuvos pasienio regionuose (LLI-437).

Savivaldybės planavimo dokumentuose nėra nustatytų atskiros IT plėtros ir priežiūros priemonės, todėl pagal planavimo dokumentus nėra galimybės nustatyti, kiek Savivaldybė skiria (planuoja) lėšų IT ir IS plėtrai, priežiūrai ir saugai.

⁶ LR valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas, 2011-12-15 Nr. XI-1807, 11 str. 2 d. 1 p.

⁷ Ten pat, 24 str. 5 d. 2 p.

⁸ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 28 d. sprendimas Nr. T-31 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2020-2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“; Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T-14 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2021-2023 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

⁹ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. A-539 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos 2020 m. metinio veiklos plano patvirtinimo“.

2. AR VALDOMA IT IR IS RIZIKA IR UŽTIKRINAMA INFORMACIJOS SAUGA

Savivaldybės biudžetinių įstaigų naudojimosi kompiuteriais, informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis taisyklės išdėstytos Informacinių ir komunikacijų technologijų naudojimo bei darbuotojų stebėsenos ir kontrolės darbo vietoje tvarkos aprašuose.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintas Informacinių ryšio technologijų įrangos naudojimo tvarkos aprašas¹⁰, kuris nustato bendras taisykles, kaip turi būti naudojama Savivaldybės administracijos informacinių ryšio technologijų įranga ir yra skirta apsaugoti Savivaldybės administracijos darbuotojus nuo galimo sąmoningai ar nesąmoningai atliekamų neteisėtų veiksmų žalingo poveikio.

Savivaldybės administracija vadovaujantis Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašu¹¹ pasitvirtino informacinių sistemų duomenų saugos nuostatus¹² ir paskyrė Savivaldybės administracijos informacinių sistemų saugos įgaliotinį ir informacinių sistemų administratorių.

Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše 35 p. numatyta, kad <...Saugos įgaliotinis, atsižvelgdamas į Nacionalinio kibernetinio saugumo centro prie Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos interneto svetainėje skelbiamą metodinę priemonę „Rizikos analizės vadovas“, Lietuvos ir tarptautinius „Informacijos technologija. Saugumo technika“ grupės standartus, kasmet organizuoja visų informacinių sistemų rizikos įvertinimą. Prireikus saugos įgaliotinis gali organizuoti neeilinį informacinių sistemų rizikos įvertinimą. Informacinės sistemos valdytojo ar tvarkytojo, jeigu jis paskyrė saugos įgaliotinį, rašytiniu pavedimu informacinių sistemų rizikos įvertinimą gali atlikti pats saugos įgaliotinis...>; 36 p. <...informacinių sistemų rizikos įvertinimo rezultatai išdėstomi rizikos įvertinimo ataskaitoje, kuri pateikiama informacinės sistemos valdytojo ar tvarkytojo, jeigu jis paskyrė saugos įgaliotinį, vadovui...>.

Savivaldybės administracijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatų 9 p. nurodyta kokias IS saugos įgaliotinis atlieka funkcijas, iš jų dvi: kad organizuoja rizikos vertinimą; atlieka kitas Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše ir kituose teisės aktuose nustatytas IS saugos įgaliotiniui paskirtas funkcijas <...>.

Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše 37 p. numatyta kad <.. Saugos dokumentai institucijoje turi būti persvarstomi (peržiūrimi) ne rečiau kaip kartą per metus informacinės sistemos valdytojo vadovo nustatyta tvarka. Saugos dokumentai taip pat turi būti persvarstomi (peržiūrimi) po to, kai atliekamas rizikos įvertinimas ar informacinių technologijų saugos atitikties vertinimas...>. *Audituojamu laikotarpiu savivaldybės administracijoje nebuvo atliekamas IS rizikos ir saugos atitikties vertinimas, taip pat neparengta ir nepateikta IS rizikos vertinimo ataskaita.*

¹⁰ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2019 m. rugsėjo 6 d. įsakymas Nr. A-658 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos informacinių ryšio technologijų įrangos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimas Nr. 716 „Dėl bendrųjų elektroninių informacijos saugos reikalavimų aprašo, saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“.

¹² Biržų rajono savivaldybės administracijos 2016 m. balandžio 1 d. įsakymas Nr. A-335 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatų patvirtinimo, saugos įgaliotinio ir administratoriaus skyrimo“.

Savivaldybės saugos nuostatuose 6 p. nurodyta, kad IS valdytoja ir tvarkytoja yra Savivaldybės administracija.

Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo 37 p. numatyta kad <...Atsižvelgdamas į rizikos įvertinimo ataskaitą, informacinės sistemos valdytojas prirėikęs tvirtina rizikos įvertinimo ir rizikos valdymo priemonių planą, kuriame, be kita ko, numatomas techninių, administracinių ir kitų išteklių poreikis rizikos valdymo priemonėms įgyvendinti...>; 38 p. numatyta, kad <... Rizikos įvertinimo ataskaitos, rizikos įvertinimo ir rizikos valdymo priemonių plano kopijas informacinės sistemos valdytojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo minėtų dokumentų priėmimo turi pateikti Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo) reikalavimams stebėsenos sistemai Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo) reikalavimams stebėsenos sistemos nuostatų nustatyta tvarka...>. *Kadangi Savivaldybės administracijoje audituojamu laikotarpiu nebuvo parengta bei pateikta IS rizikos vertinimo ataskaita, todėl nebuvo vertinamas poreikis rizikos įvertinimo ir jos valdymo priemonių plano parengimui.*

Remiantis pasaulyje pripažinta gerąja praktika COBIT¹³, rekomenduojama, esant galimybei ir siekiant išvengti sukčiavimo ar piktnaudžiavimo, diegti pareigų padalijimo principą, t. y. įvykio iniciatorius ir jo vykdytojas turėtų būti du skirtingi žmonės (pvz., atskirti programavimo ir sistemų administravimo veiklas), o funkcijos, susijusios su IT plėtra, turi būti aiškiai atskirtos nuo administravimo (eksplotavimo) funkcijų. *Savivaldybės administracijoje svarbiausios kritinės funkcijos susijusios su IT plėtra neatskirtos.*

IT išlaidų ir naudos analizė – tai sisteminis kiekybinis IS kūrimo ir įsigijimo bei IT įsigijimo vertinimo metodas, leidžiantis nustatyti ir įvertinti ilgalaikį finansinį ir ekonominį sukurtų IS/IT poveikį (naudą ir žalą). *Savivaldybės administracijoje neatliekama IT išlaidų ir naudos analizė.*

Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo 7 p. numatyta kad <... Informacinės sistemos valdytojas privalo turėti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Saugos dokumentų turinio gairių aprašą parengtus, su krašto apsaugos ministro įgaliota institucija, įgyvendinančia valstybės informacinių išteklių saugos politiką, suderintus ir patvirtintus šiuos saugos dokumentus: Saugos nuostatus; Saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisykles; Informacinės sistemos veiklos testinumo valdymo planą; Informacinės sistemos naudotojų administravimo taisykles...>. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais patvirtinti: Savivaldybės administracijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatai¹⁴; Savivaldybės administracijos informacinės sistemos veiklos testinumo valdymo planas¹⁵; Savivaldybės informacinių sistemų naudotojų administravimo taisyklės¹⁶. *Savivaldybės administracijos išvardyti saugos dokumentai nesuderinti su krašto apsaugos ministro įgaliota institucija.*

¹³ COBIT (*Control Objectives for Information and related Technologies*) – tarptautinės ISACA organizacijos standartas, aprašantis geriausią IT valdymo praktiką.

¹⁴ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2016 m. balandžio 1 d. įsakymas Nr. A-335 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatų patvirtinimo, saugos įgaliotinio ir administratoriaus skyrimo“.

¹⁵ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2018 m. spalio 11 d. įsakymas Nr. A-753 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos informacinės sistemos veiklos testinumo plano patvirtinimo“.

¹⁶ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2019 m. vasario 7 d. įsakymas Nr. A-112 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos informacinių sistemų naudotojų administravimo taisyklių ir Biržų rajono savivaldybės administracijos darbuotojų paskyrimo dirbti su informacinėmis sistemomis, paskyrų sukūrimo tose sistemose, teisių suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3. IS, IT IR REGISTRŲ TVARKYMAS SAVIVALDYBĖJE

3.1. Valstybės IS ir registrų tvarkymas

Valstybės informacinių išteklių kūrimą, tvarkymą, valdymą, naudojimą, priežiūrą, sąveiką, planavimą, finansavimą ir saugą nustato Lietuvos Respublikos informacinių išteklių valdymo įstatymas, Registrų ir valstybės informacinių sistemų nuostatai bei Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašas.

Registrų ir valstybės informacinių sistemų registro duomenys ir informacija yra vieši ir nuosavybės teise priklauso valstybei (žr. 2 lentelę)

2 lentelė

Registro objektų, iš jų:	392
Informacinių sistemų	296
Registrų	96
Skirtingų valdytojų	144
Skirtingų pagrindinių tvarkytojų	174

Sudaryta pagal <https://registrai.lt/login>

Registro tvarkytojas – juridinis asmuo, pagal registro nuostatus įgaliotas registruoti registro objektą, tvarkyti registro duomenis, registro informaciją, registrui pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas ir atsakyti už registro duomenų ir registro informacijos saugą¹⁷.

Registro valdytojas – ministerija ar kita valstybės institucija ar valstybės įstaiga, kurios valdymo ar veiklos sričiai priskirtas registras ir kuri metodiškai vadovauja registro tvarkytojui ir koordinuoja registro funkcionavimą¹⁸.

Valstybės informacinės sistemos valdytojas – ministerija ar kita valstybės institucija ar valstybės įstaiga, kuri nustato valstybės informacinės sistemos tikslus ir valdo valstybės informacinę sistemą¹⁹.

Valstybės informacinės sistemos tvarkytojas – juridinis asmuo, pagal valstybės informacinės sistemos nuostatus įgaliotas tvarkyti informacinės sistemos duomenis ir atsakyti už jų saugą²⁰.

Biržų rajono Savivaldybė yra 15 valstybinių IS ir registrų tvarkytoja (žr. 3 lentelę).

¹⁷ LR valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas, 2011-12-15 Nr. XI-1807, 2 str. 11 d.

¹⁸ Ten pat, 2 str. 12 d.

¹⁹ Ten pat, 2 str. 15 d.

²⁰ Ten pat, 2 str. 16 d.

3 lentelė

Eil. Nr.	IS ar registro pavadinimas	Bendra informacija: registro objektas(-ai)	IS ar registro valdytojas	IS ar registro tvarkytojas
1.	Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinė sistema		Žemės ūkio ministerija	Savivaldybės administracija
2.	Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo stebėsenos informacinė sistema		Aplinkos ministerija	Savivaldybės administracija
3.	Gyventojų perspėjimo ir informavimo informacinė sistema		Vidaus reikalų ministerija	Savivaldybės administracija
4.	Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinė sistema „Infostatyba“		Aplinkos ministerija	Savivaldybės administracija
5.	Administracinių nusižengimų registras	Administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka užfiksuoti administraciniai nusižengimai; administraciniai teisės pažeidimai, padaryti iki Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso įsigaliojimo, kurie neperkvalifikuoti į administracini	Vidaus reikalų ministerija	Savivaldybės administracija
6.	Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registras		Žemės ūkio ministerija	Savivaldybės administracija
7.	Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registras	Patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai ir teisės aktai, kuriais patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai	Aplinkos ministerija	Savivaldybės administracija
8.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registras		Žemės ūkio ministerija	Savivaldybės administracija
9.	Ūkininkų ūkių registras	Lietuvos Respublikos ūkininkų ūkiai	Žemės ūkio ministerija	Savivaldybės administracija
10.	Valstybės tarnautojų registras		Vidaus reikalų ministerija	Savivaldybės administracija
11.	Valstybės tarnybos valdymo informacinė sistema		Vidaus reikalų ministerija	Savivaldybės administracija
12.	Metrikacijos ir gyvenamosios vietos deklaravimo informacinė sistema		Teisingumo ministerija	Savivaldybės administracija
13.	Metrikacijos paslaugų informacinė sistema		Teisingumo ministerija	Savivaldybės administracija
14.	Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema		Sveikatos apsaugos ministerija	Biržų rajono visuomenės sveikatos biuras
15.	Socialinės paramos šeimai informacinė sistema		Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Savivaldybės biudžetinės įstaigos*

* Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla, Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla, Biržų „Saulės“ gimnazija, Biržų Kaštonų pagrindinį mokykla, Biržų lopšelis-darželis „Ąžuoliukas“, Biržų lopšelis-darželis „Drugelis“, Biržų lopšelis-darželis „Genys“, Biržų mokykla-darželis „Vyturėlis“, Savivaldybės administracija (Biržų miesto seniūnija, Socialinės paramos skyrius), Biržų rajono Kirdonių universalus daugiafunkcis centras, Biržų rajono Kratiškių mokykla-daugiafunkcis centras, Biržų rajono Vabalninko Balio Sruogos gimnazija.

3.2. Valstybinių ir kitų nemokamų IS ir registrų naudojimas

Savivaldybės biudžetinės įstaigos jungiasi prie dalies valstybinių ir kitų IS ir registrų kaip naudotojai nemokamai, biudžetinių įstaigų duomenimis – 50 (žr. 2 priedą). Informacinės sistemos naudotojas – institucijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, ar kitas asmuo, informacinių sistemų veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka pagal kompetenciją naudojantis ir (ar) tvarkantis elektroninę informaciją²¹.

3.3. Savivaldybės administracijos įsigytos IS

Savivaldybės administracija yra įsigijusi ir naudoja 10 programų (licencijų), kurių įsigijimo vertė, Savivaldybės apskaitos duomenimis, yra beveik 500 tūkst. Eur, o jų priežiūrai 2020 m. ir 2021 m. I pusr. skirta daugiau kaip 62,0 tūkst. Eur (žr. 4 lentelę).

4 lentelė

Eil. Nr.	IS/IT pavadinimas	INT inventorinis Nr. Buhalterinėje apskaitoje	Įsigijimo metai Eur	Įsigijimo vertė Eur	2020 m. IS/IT palaikymo sąnaudos Eur	2021m. I pusr. IS/IT palaikymo sąnaudos Eur
1.	DVS „Avilys“ („Kompiuterinė programa“)	010000209	2005-12-28	5331,33	12342,00	5955,02
	DVS „Avilys“ licencija (iki 150 vartotojų)	01000052	2011-04-01	23033,31		
	DVS „Avilys“ licencija (64 vartotojai)	01000053	2020-08-03	12932,48		
	Dokumentų valdymo sistemos AVILYS dok. apskaitos komponentas integracijai į EAIS	01010020	2017-11-30	7018,00		
	Avilys DVS suderintuvas	11200189	2016-11-02	4678,38		
2.	Informacinė sistema FVAS(licencijos 20 naudotojų (LABBIS))	01000057	2012-03-19	35044,02	25137,75	11374,00
	Sisteminės programos įrangos licencijos (20 vnt.) LABBIS	01000058	2012-03-19	4836,07		
	Informacinės sistemos „Labbis“ papildomos licencijos (30 vnt.)	01000164	2013-03-18	28962,00		
	Apskaitos sistema LABBIS	010009625	2014-03-31	108862,37		
	Labbis licencija (Microsoft SQL server Standart 2014 per Core arba naujesnė)	01010030	2021-01-29	7502,00		
3.	Informacinės sistemos MASIS (atnaujinimo) licencijos	01000328	2013-11-21	48360,74	3484,80	1742,40
4.	ESRI programinės įrangos SLG-ELA licencija (GIS)	01009101	2019-12-13	12100,00	-	-
5.	Programinė įranga balsavimo-diskusinės sistemos valdymui	01000104	2011-07-29	10863,65	-	-
6.	Viešųjų pirkimų programos Ecocost vykdymo modulio licencijos (5 darbo vietų ir 5 konkurencinių prisijungimų)	01009100	2019-12-17	10164,00	-	-

²¹ Bendrųjų elektroninės informacijos reikalavimo aprašo, patvirtinto 2013 m. liepos 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 716, 4.6. p.

7.	Soc. paramos apsk. sistema „Parama“	01900052S	2004-10-11	2844,07	1720,32	860,16
8.	Programinės įrangos naudoj. licencija (kapinių skaitmenizavimas)	01010022	2021-01-26	6291,98	-	-
	Programinės įrangos naudoj. licencija (kapinių skaitmenizavimas)	01010023	2021-01-26	6291,98	-	-
	Programinės įrangos naudoj. licencija (kapinių skaitmenizavimas)	01010024	2021-01-26	6291,98	-	-
	Programinės įrangos naudoj. licencija (kapinių skaitmenizavimas)	01010025	2021-01-26	6291,98	-	-
	Programinės įrangos naudoj. licencija (kapinių skaitmenizavimas)	01010026	2021-01-26	6291,98	-	-
	Programinės įrangos naudoj. licencija (kapinių skaitmenizavimas)	01010027	2021-01-26	6291,98	-	-
	Programinės įrangos naudoj. licencija (kapinių skaitmenizavimas)	01010028	2021-01-26	6291,98	-	-
	Programinės įrangos naudoj. licencija (kapinių skaitmenizavimas)	01010029	2021-01-26	6291,98	-	-
	Kapinių laidojimo duomenų rinkmena	01010031	2021-02-17	103797,88	-	-
9.	Programinė įranga AutoCAD	01000240	2013-12-20	1506,89		
10.	Informacinio progr. komplekso programinė įranga su duomenų baze	01009007	2011-08-31	490,62		
Iš viso				478 663,65	42 684,87	19 931,58

Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius naudoja Socialinės paramos apskaitos sistemą „Parama“. Socialinės paramos apskaitos sistema – visų socialinių išmokų ir kompensacijų apskaita. Sutartis sudaryta 2004 m. rugpjūčio 5 d. Nr. PL-55, jos 10 p. numatyta <...galioja vienerius metus ir automatiškai tęsiama, jei sutarties šalys nepranešė apie jos nutraukimą...>. Sutartis nuo sudarymo pradžios (2004 m.) iki dabar neatnaujinta. Kiekvieną mėn. Savivaldybės administracija už sistemos „Parama“ priežiūros paslaugas moka 143,36 Eur, per 2020 m. sumokėta 1720,32 Eur, per 2021 m. I pusm. – 860,16 Eur.

„Parama“ skirta Lietuvos Respublikos miestų ir rajonų savivaldybių socialinės paramos institucijoms įvesti, kaupti, saugoti ir apskaityti informaciją apie gyventojams reikalingą ir skiriamą socialinę paramą, kuri suteikia galimybes:

- formuoti socialinių išmokų mokėjimo dokumentus;
- formuoti buhalterines bei statistines suvestines;
- keistis duomenimis su Socialinės paramos šeimai informacine sistema (SPIS).

3.4. Savivaldybės administracijoje naudojamos IS pagal paslaugų arba nuomos sutartis

Savivaldybės administracija naudoja IS pagal paslaugų arba nuomos sutartis, pavyzdžiui:

1. Savivaldybės administracija pagal paslaugų pirkimo-pardavimo sutartis: 2017 m. balandžio 5 d. Nr. SRV-91 ir 2020 m. balandžio 2 d. Nr. SRV-148 perka Teisės aktų tvarkymo (nuasmeninimo, analizavimo ir publikavimo) paslaugas, užtikrinant nenutrūkstamą juridinių dokumentų pateikimą naudotojams. Dokumentų publikavimo mechanizmas automatiškai publikuoja Savivaldybės administracijos dokumentus: teisės aktus, teisės aktų projektus. Savivaldybės administracija už dokumentų publikavimą 2020 m. sumokėjo 9522,93 Eur. Per 2021 m. pirmą pusmetį sumokėta 4406,82 Eur.

2. Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius naudoja nuomojama programine įranga, kuri reikalinga topografinių planų informacijos teikimo, priėmimo ir derinimo elektroninei paslaugai organizuoti. Programinė įranga audituojamu laikotarpiu nuomojama pagal sutartis: 2020 m. vasario 4 d. prekių pirkimo-pardavimo sutartis Nr. SRV-41 (2020 m. metinė programinės įrangos nuomos kaina 3678,40 Eur); 2021 m. vasario 9 d. prekių pirkimo-pardavimo sutartis Nr. SRV-48 (2021 m. metinė programinės įrangos nuomos kaina 3920,40 Eur).

3. Savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyrius naudoja melioruotos žemės ir melioracijos statinių kompiuterine apskaita kiekinę ir vertinę išraišką, centrinės duomenų bazės palaikymo, tobulinimo ir duomenų koregavimo, operatyvinės mėnesinės informacijos apie atliktus melioracijos darbus surinkimo ir apdorojimo paslaugomis. Pagal paslaugų teikimo sutartis: 2019 m. sausio 24 d. Nr. SRV-25 (susitarimas 2019 m. gruodžio 23 d. Nr. SRV-5); 2021 m. sausio 29 d. Nr. SRV-35 Savivaldybės administracija per 2020 m. sumokėjo 4344,0 Eur, per 2021 m. I pusm. – 2172,0 Eur.

4. Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir turto valdymo skyrius naudoja Antstolių informacinės sistemos elektroninių aukcionų valdymo posisteme pagal 2018 m. rugsėjo 10 d. Savivaldybės administracijos ir VĮ Registrų centro elektroninių aukcionų vykdymo sutartį Nr. APV-41. Pagal sutartį paslaugos kaina už vieno skelbiamo elektroninio aukciono aukcionų valdymo posistemeje yra 52,77 Eur su PVM.

5. Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo paslaugos.

Savivaldybės administracija kiekvieną mėnesį perka saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo (SVDT) paslaugas (7 kompiuterinių darbo vietų priežiūra), mėnesinis (abonentinis) mokestis – 100,58 Eur, per 2020 m. 1206,96 Eur, per 2021 m. I pusm. – 603,48 Eur. Savivaldybės administracija perka virtualaus serverio paslaugas, susijusias su techniniu ir programiniu resursu, už kurias pagal PVM sąskaitas faktūras kiekvieną mėnesį moka 658,32 Eur per 2020 metus – 7899,84 Eur per 2021 m. I pusm. – 3949,92 Eur.

5.1 Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikimo sutarties Nr. VNT9539/S sudaryta 2009 m. vasario 12 d. (pakeitimas Nr. 2) 2011 m. gruodžio 30 d.) 9.1. p. numatyta, <...Sutartis įsigalioja nuo pasirašymo dienos ir galioja iki 2009 metų gruodžio 31 d. Paslaugos įdiegimo laikotarpis – iki 2009 m. sausio 31 d. Paslaugos tiekimo pradžios data – 2009 m. vasario 1 d. Pasibaigus šiam sutarties galiojimo laikotarpiui sutartis galioja tol, kol jos nenutraukia bet kuri šalis, pranešusi apie tai raštu...>. *Tokia sutarties formuluotė neatitinka Viešųjų pirkimų įstatyme*

nustatytų sutarčių terminų²². SVDPT Sutartis audituojamu laikotarpiu nebuvo atnaujinta, o sumokamos teikiamos paslaugos kaina (100,58 Eur) pagal PVM sąskaitas faktūras, neatitinka nurodytos kainos sutartyje (pakeitimas Nr. 2 2011 m. gruodžio 30 d.). Sutarties 1 priede paslaugų įkainiai nurodyti pagal VRM ministro įsakymu²³ patvirtintą paslaugų kainoraštį. Minėtas įsakymas neteko galios nuo 2015-01-01 (VRM ministro įsakymu Nr. 1V-687).

5.2 Pagal sudarytą 2014 m. kovo 4 d. saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikimo sutartį Nr. VNT 10104/S (pakeitimai 2017 m. kovo 3 d. Nr. SRV-63; 2018 m. sausio 19 d. Nr. SRV-18; 2019 m. vasario 20 d. Nr. SRV-56). Paslaugų teikimo sutartis nuo 2020 m. kovo 1 d. nebegalioja, tačiau Savivaldybės administracija perka virtualaus serverio paslaugas, susijusias su techniniu ir programiniu resursu. Sutarties 1 priede paslaugų įkainiai nurodyti pagal VRM ministro įsakymą,²⁴ kuriuo patvirtintas paslaugų kainoraštis, neteko galios 2018-03-01, t. y. tokių paslaugų kainų visai neliko. Atlyginimo už naudojimąsi saugiuoju valstybinio duomenų perdavimo tinklu teikiamomis papildomomis elektroninių ryšių paslaugomis dydžių nustatymo tvarkos aprašo²⁵ 3 p. nustatyta, kad saugiojo tinklo tvarkytojas apskaičiuoja atlyginimo dydžius pagal šio nurodytus atlyginimo dydžių nustatymo kriterijus.

Savivaldybės administracija abi paslaugų teikimo sutartis sudarė su tiekėju VĮ „Infostruktūra“, kuris remiantis Vyriausybės nutarimu²⁶ nuo 2019 m. liepos 1 d. pertvarkytas į BĮ Kertinį valstybės telekomunikacijų centrą. *Sutarčių pakeitimų dėl pertvarkyto paslaugos teikėjo nėra.*

Į saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo naudotojų sąrašą²⁷ yra įtrauktos dvi biudžetinės įstaigos: Savivaldybės administracija ir Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba.

Prisijungimo prie saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo, atsijungimo nuo jo ir elektroninių ryšių paslaugų teikimo šiuo tinklu tvarkos aprašo²⁸ 2 p. nustatyta, kad minėtas tvarkos aprašas privalomas visoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, valstybės įmonėms ir viešosioms įstaigoms, įtrauktoms į Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamą Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą, ir Saugiojo tinklo tvarkytojui. Saugiojo tinklo paslaugos naudotojams teikiamos tik prisijungus prie Saugiojo tinklo ir pasirašius prisijungimo prie Saugiojo tinklo aktą.²⁹ *Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba dar nėra prisijungusi prie Saugiojo tinklo*³⁰.

Norime atkreipti dėmesį, kad pagal aukščiau minėtas sutartis teikiamas paslaugas patiriamos sąnaudos neteisingai Savivaldybės administracijoje buhalterinėje apskaitoje registruojamos, kurios

²² Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 86 str. 5 d.

²³ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. lapkričio 28 d. įsakymas Nr. 1V-392 „Dėl valstybės įmonės „Infostruktūra“ teikiamų monopolinio pobūdžio paslaugų kainų“.

²⁴ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. spalio 14 d. įsakymas Nr. 1V-687 „Dėl valstybės įmonės „Infostruktūra“ teikiamų monopolinio pobūdžio paslaugų kainų“.

²⁵ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 3 d. nutarimu Nr. 27.

²⁶ Lietuvos Respublikos vyriausybės 2019 m. balandžio 3 d. nutarimas Nr. 316 „Dėl valstybinės įmonės „Infostruktūra“ pertvarkymo ir Lietuvos Respublikos vyriausybės 2017 m. gegužės 31 d. nutarimo Nr. 406 „Dėl valstybės įmonės „Infostruktūra“ savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“ pripažinimo netekusiu galios“.

²⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 3 d. nutarimas Nr. 27 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinimo saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo ir valstybinių duomenų centrų valdymo srityse“.

²⁸ Patvirtintas Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2019 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-583 „Dėl saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo veiklą užtikrinančių dokumentų patvirtinimo“.

²⁹ Ten pat 15 p.

³⁰ Rekomendacijos Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnybai pateikta Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021 m. gruodžio 20 d. raštu Nr. K4-111 „Dėl nustatytų neatitikimų“.

apskaitomos 8708001 balansinėje sąskaitoje „Paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudos“, kadangi tai nėra savivaldybės administracijos INT. Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Sąnaudos“ 12.7 p. paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudos – viešojo sektoriaus subjekto ūkinio inventoriaus, nematerialiojo turto palaikymo, atnaujinimo, eksploatacijos <...> ir kitos panašios sąnaudos³¹.

3.5 Neužtikrintas Savivaldybės kokybės vadybos sistemos tęstinumas

Organizacijos diegia skirtingus kokybės vadybos metodus (BVM, ISO, LEAN, piliečių chartija), kurios skirtos organizacijos veiklai, susijusiai su kokybe, nukreipti ir valdyti. Biržų rajono savivaldybės administracija įgyvendino projektą Nr. VP1-4.3-VRM-01-V-01-082 „Kokybės vadybos sistemos diegimas Biržų rajono savivaldybės administracijoje“. Ši sistema parengta vadovaujantis standartais: LST EN ISO 9000 „Kokybės vadybos sistemos. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas“ ir LST EN ISO 9001 „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai“³², tačiau pasibaigus projektui ir 5 m. poprojektiniam laikotarpiui nėra užtikrinamas šios sistemos taikymo tęstinumas.

3.6. Savivaldybės administracija vis dar turi neterminuotų IS paslaugų tiekimo sutarčių

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad „Sudaromoje pirkimo sutartyje turi būti nustatomas ne ilgesnis kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo laikotarpis, išskyrus pagrįstus atvejus, kai atsižvelgiant į perkamo objekto ypatybes ir siekiant racionalaus lėšų panaudojimo būtina pailginti šį laikotarpį <...>“. Pavyzdžiui:

Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius naudoja Socialinės paramos apskaitos sistemą „Parama“. Socialinės paramos apskaitos sistema – visų socialinių išmokų ir kompensacijų apskaita. Sutartis sudaryta 2004 m. rugpjūčio 5 d. Nr. PL-55, jos 10 p. numatyta <...galioja vienerius metus ir automatiškai tęsiama, jei sutarties šalys nepranešė apie jos nutraukimą...>. Sutartis nuo sudarymo pradžios (2004 m.) iki dabar neatnaujinta.

3.7. Ilgalaikio nematerialiojo turto apskaita

Šio audito metu analizuojami Savivaldybės valdomi informaciniai ištekliai (IT, IS ir registrai), kurie apskaitomi kaip nematerialusis turtas. Šis turtas pagal naudojimo paskirtį skirstomas į programinę įrangą ir jos licencijas ir kitą nematerialųjį turtą (patentai ir kitos licencijos).

3.7.1 Biržų rajono savivaldybės administracijos nematerialiojo turto, ilgalaikio materialiojo turto ir atsargų apskaitos tvarkos aprašo 107 p. nustatyta, kad ilgalaikis materialusis turtas nurašomas, jei jis pripažintas netinkamu (negalimu naudoti) ir nebeatitinka ilgalaikio materialiojo turto požymių, kai jis yra visiškai arba fiziškai nusidėvėjęs ir netinkamas naudoti³³.

Audito metu patikrinus Savivaldybės administracijos Nematerialiojo turto ataskaitą pagal dimensijas ilgalaikio nematerialiojo „Programinės įrangos ir jos licencijų“ ataskaitą (2020-12-31;

³¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymas Nr. 1K-059 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto patvirtinimo“.

³² Biržų rajono savivaldybės administracijos 2015 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. A-811 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos kokybės vadybos sistemos dokumentų patvirtinimo“ (nauja redakcija 2016-10-06 Nr. A-882).

³³ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A-1026 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos nematerialiojo turto, ilgalaikio materialiojo turto ir atsargų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

2021-06-30), nustatyta, kad yra faktiškai nebenaudojamų programinės įrangos ir licencijų, tačiau apskaitomų buhalterinėje apskaitoje. Pavyzdžiui:

1. „Programinės įrangos vardinės licencijos“, inventorinis Nr. 01000005, turto vertė – 1811,28 Eur, įsigijimo data 2004-03-31;
2. „Biudžeto apskaitos programa BIUDŽETAS“, inventorinis Nr. 01000006, turto vertė – 1777,11 Eur, įsigijimo data 2004-09-23;
3. „Biudžeto apskaitos programa BIUDŽETAS“, inventorinis Nr. 01000035, turto vertė – 273,40 Eur, įsigijimo data 2004-04-30;
4. „Pr. jr. Office Pro2003 (MICROSOFT)“ inventorinis Nr. 01900054S, turto vertė – 570,55 Eur, įsigijimo data 2006-11-30;
5. „Programa MS Offise Basic“ inventorinis Nr. 01000439, turto vertė – 188,25 Eur, įsigijimo data 2007-09-07;
6. „Programa Windows XP Pro“ inventorinis Nr. 01000446, turto vertė – 144,81 Eur, įsigijimo data 2007-09-07;
7. „Ecocost pirkimai viešųjų pirkimų planavimo ir registravimo programinės įrangos licencija“ inventorinis Nr. 01009098, turto vertė – 1210 Eur, įsigijimo data 2016-05-12;
8. „Ecocost pirkimai viešųjų pirkimų planavimo ir registravimo programinės įrangos licencija“ inventorinis Nr. 01009098 A, turto vertė – 1210 Eur, įsigijimo data 2016-05-12;
9. „Ecocost pirkimai viešųjų pirkimų planavimo ir registravimo programinės įrangos licencija“ inventorinis Nr. 01009098 B, turto vertė – 1210 Eur, įsigijimo data 2016-05-12;
10. Serverinė licencija inventorinis Nr. 01009099, turto vertė – 1210 Eur, įsigijimo data 2016-05-12;
11. „Viešųjų pirkimų planavimo bei valdymo programinė įranga“ inventorinis Nr. 01010018, turto vertė – 1210 Eur, įsigijimo data 2017-11-24;
12. Viešųjų pirkimų planavimo bei valdymo programinė įranga“ inventorinis Nr. 01010019, turto vertė – 1210 Eur, įsigijimo data 2017-11-24;
13. Programinė įranga „Photoshop“, inv. Nr. 01000239, turto vertė 810,07 Eur, įsigijimo data 2013-12-20;
14. Buhalterinės apskaitos sistema „Biudžetas“, inventorinis Nr. 01900053S, turto vertė – 1456,79 Eur, įsigijimo data 2002-10-04. Audito metu 2021 m. rugsėjo mėn. ši buhalterinės apskaitos sistema nurašyta.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu³⁴ patvirtintas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų sąrašas. Nematerialiojo turto „Programinės įrangos, jos licencijos ir techninės dokumentacijos“ nustatytas nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvas – 2 metai. Tačiau taikoma išimtis, jeigu patentai, išradimai, licencijos ar kitos teisės yra įsigyti konkrečiam laikotarpiui, tokio laikotarpio trukmė laikoma naudingo tarnavimo laikui ir juo remiantis skaičiuojama amortizacija. Savivaldybės administracijos nematerialiajam turtui teisingai pritaikomas naudingo tarnavimo laikas.

3.7.2 Biržų r. savivaldybės priešgaisrinė apsaugos tarnyba raštu³⁵ kreipėsi dėl lėšų skyrimo programoms, kurios priskiriamos nematerialiam ilgalaikiam turtui, įsigyti, tačiau lėšos skirtos

³⁴ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. A-257 „Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų sąrašo tvirtinimo“.

³⁵ Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnybos 2020 m. spalio 26 d. raštas Nr. SR-13 „Dėl lėšų skyrimo programų įsigijimui“.

nebuvo³⁶. Biržų r. savivaldybės priešgaisrinė apsaugos tarnyba 2020 m. įsigijo ilgalaikį nematerialųjį turtą (programas „Microsoft Windows“) iš valstybės biudžeto lėšų suma – 540 Eur, kuri *buhalterinėje apskaitoje, nesilaikant 13-ojo VSS reikalavimų, užregistravo kaip trumpalaikį turtą. Norime atkreipti dėmesį, kad pagal valstybinės (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodiką³⁷ Biržų r. savivaldybės priešgaisrinė apsaugos tarnyba ilgalaikio turto iš valstybės biudžeto lėšų įsigyti negali.*

3.8 Savivaldybių biudžetinės įstaigos skirtingai apskaito internetines svetaines

Konsoliduotųjų finansinės atskaitomybės sudedamosios dalys susijusios tarpusavyje, kartu jos turi sudaryti vieningą visumą. Todėl Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorius yra suderinęs Biržų rajono savivaldybės ūkio subjektų apskaitos politikas ir sąskaitų planus.³⁸

Visos Savivaldybės biudžetinės įstaigos turi internetines svetaines, tačiau ne visos jas apskaito kaip INT³⁹. Didžioji dalis biudžetinių įstaigų perka internetinės svetainės priežiūros paslaugas. Kai kurių įstaigų internetinės svetainės yra sukurtos ir prižiūrimos IT specialistų (žr. 5 lentelę).

5 lentelė

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Internetinės svetainės adresas	Sutarties data ir Nr.	Suma, Eur	Internetinės svetainės metinė priežiūra, Eur	Ar užregistruotas kaip INT? Taip / Ne
1	Biržų r. savivaldybės administracija	www.birzai.lt	2020-09-02 Nr. SRV-397	12086,69	Įskaiciuota į svetainės kainą	Taip Inv. Nr. 01010032
2	Biržų r. savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka	www.birzai.rvb.lt	2020-04-25 Nr. SR-14	4840,00	39,77	Taip Inv. Nr. C000006391
3	Biržų turizmo ir informacijos centras	www.visitbirzai.lt	2020-04-21 Nr. TX-20200417-3818185/1	4356,00	130,32	Taip Inv. Nr. 433818185
4	Biržų krašto muziejus „Sėla“	www.birzumuziejus.lt	2018-11-16 Nr. TX-20181116-4	4598,00	114,19	Taip Inv. Nr. 01000028
5	Biržų kultūros centras	https://kultura.birzai.lt/	-	-	58,00	Ne
6	Biržų mokykla-darželis „Vyturėlis“	www.vyturelis.eu	-	-	68,40	Ne
7	Biržų „Saulės“ gimnazija	http://www.saulc.w3.lt/	Atnaujinimo paslaugos 2021-04-27 Nr. DPS-2/210413-01-WEB	1140,00	-	Ne
8	Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla	http://www.kastonupm.lt/	-	-	58,77	Ne
9	Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla	www.atzalynas.birzai.lm.lt	-	-	-	Ne
10	Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla	https://birzuausra.lt/	-	-	50,22	Ne
11	Biržų r. Vabalninko B. Sruogos gimnazija	http://www.vabalninkomokykla.lt/	-	-	119,62	Ne

³⁶ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. lapkričio 4 d. raštas Nr. SN-1564 „Dėl lėšų skyrimo“.

³⁷ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2006 m. birželio 9 d. įsakymas Nr. 1V-218 „Dėl valstybinės (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

³⁸ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. birželio 18 d. įsakymas Nr. A-478 „Dėl Biržų rajono savivaldybės ūkio subjektų apskaitos politikos ir sąskaitų plano derinimo“.

³⁹ Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021-12-31 raštas Nr. K4-115 „Dėl nustatytų neatitikimų“.

12	Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokykla	http://www.muzikosmokykla.puslapiai.lt/	-	-	25,99	Ne
13	Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centras	https://birzukksc.wixsite.com/bkksc	-	-	70,02	Ne
14	Biržų r. Legailių globos namai	http://legailiai.puslapiai.lt/	-	-	43,41	Ne
15	Biržų lopšelis-darželis „Genys“	http://www.darzelis-genys.lt/	-	-	87,12	Ne
16	Biržų lopšelis-darželis „Drugelis“	https://www.ldrugelis.lt/	-	-	102,00	Ne
17	Biržų lopšelis-darželis „Ąžuoliukas“	https://azuoliukas.birzai.lm.lt/	-	-	-	Ne
18	Biržų švietimo pagalbos tarnyba	https://bsptsvetaine.wixsite.com/bspt	-	-	-	Ne
19	Biržų r. savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba	www.birzuspat.lt	-	-	68,81	Ne
20	Biržų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	www.birzuvsb.lt	-	-	508,20	Ne
21	Biržų rajono Kirdonių universalus daugiafunkcis centras	www.kirdoniudc.lt	2017-08-04 Nr. F-8	299,00	102,00	Ne
22	Biržų rajono Kratiškių mokykla-daugiafunkcis centras	http://www.kratiskiu.mokykla.lt/	-	-	104,77	Ne
	Iš viso			27319,69	1751,61	

3.9 Biudžetinių įstaigų mokamos IT programos ir IS

Savivaldybės administracija ir kai kurios biudžetinės įstaigos yra sudariusios duomenų teikimo sutartis su VĮ Registrų centru dėl įvairių registrų ir tinklinių paslaugų naudojimo. Už paslaugas įstaigos atsiskaito pagal sutarties sąlygas bei teisės aktų nustatyta tvarka. Taip pat naudojasi banko paslaugomis, už kurias moka pagal banko nustatytus įkainius.

Biržų r. savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka pagal pirkimo sutartis 2020 m. sausio 2 d. Nr. 2020/01-C310, 2021 m. sausio 4 d. Nr. 2021/01-C310 perka Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) programinės įrangos priežiūros paslaugas, kurios kaina per metus – 1936 Eur.

Biržų mokykla-darželis „Vyturėlis“ pagal 2020 m. rugpjūčio mėn. 3 d. paslaugų teikimo sutartį Nr. 71-P2/BS-16 perka prieigą skirtą jungtis prie IT sistemos „Mūsų darželis“ bei palaikymo paslaugas, kurios aptarnavimo mokestis per metus 421,08 Eur.

Biržų rajono švietimo pagalbos tarnybos perka „Vaizdo telekonferencines paslaugas“ (ZOOM), metinis mokestis 135,42 Eur.

Pagal paslaugų teikimo sutartį 2020 m. sausio 27 d. perka kvalifikacijos tobulinimo renginių ir duomenų apskaitos informacinės sistemos (SEMIPLIUS) paslaugas, metinis mokestis 360 Eur.

Įstaiga 2020 metais, pagal 2020-09-30 paslaugų teikimo sutartį Nr. VPS-19 įsigijo atnaujino informacinės sistemos „Pedagoginių psichologinių tarnybų veiklos dokumentų standartinė elektroninė forma“ paslaugas, metinė suma – 850 Eur.

Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla perka informacinės sistemos „TAVO MOKYKLA“ licenciją, pagal 2020 m. spalio 8 d. sutartį, Nr. TM 201008-1, už modulio „Dienynas“ naudojimo ir priežiūros paslaugas, per metus sumoka – 435,60 Eur.

IS „Tavo mokykla“ modulio „Bibliotekos valdymo sistema“ naudojimas ir priežiūros paslaugas pagal neterminuotą⁴⁰ sutartį 2014 m. gruodžio 16 d. Nr. TM1412/56. Už IS „Tavo mokykla“ modulio „Bibliotekos valdymo sistema“ priežiūrą per metus moka 210,24 Eur.

Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla perka informacinės sistemos „Elektroninis dienynas“ paslaugas. Už naudojimąsi „EDUKA dienynas“ per metus mokama suma – 180 Eur.

2020 m. kovo 20 d įsigijo Office 365 konfigūravimo paslaugas, pagal PVM sąskaitą faktūrą suma - 726 Eur.

Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazija pagal paslaugų teikimo sutartį 2020-07-03 Nr. FS-21 perka informacinės sistemos „Mano dienynas“ paslaugas, metinė paslaugos kaina – 290,40 Eur.

Pagal 2020-11-17 licencinę sutartį ŠV-SP-EDU-LIC-DK-20-34 FS-33 įstaiga moka už EDUKA klasę metinę licenciją mokiniui – (195 mokiniai x 9,78 = 1907,10 Eur); EDUKA klasę metinę licenciją mokytojui (12 mokytojai x 7,72 = 92,65 Eur).

Įstaiga perka metinį programinės įrangos „aSc tvarkaraščiai“ programos licenciją, pirkimo sutartis 2019-05-27 Nr. B-19-05-287/FS-22 metinis mokestis – 119,79 Eur.

Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla

Pagal 2018-08-03 licencinę sutartį ŠV-SP-ELD-DK-18-20 įstaiga už naudojimąsi EDUKA dienynu per metus moka – 180 Eur.

Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla pagal 2020 M. Lapkričio 10 d. sutartį Nr. 2020/11-BAPM1 įsigijo Mokyklų bibliotekų informacinės sistemos (MOBIS) iš „versija 2“ į versiją 4“ atnaujinimo, diegimo, prieglobos ir priežiūros paslaugas, per metus – 348,48 Eur.

Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla 2020 m. balandžio 7 d. įsigijo Office 365 konfigūravimo paslaugas, pagal PVM sąskaitą faktūrą suma – 726 Eur.

Biržų „Saulės“ gimnazija pagal 2020-11-04 licencinę sutartį ŠV-SP-EDU-LIC-DK-20-23/NS 6 moka už EDUKA klasę metinę licenciją mokiniui – (429 mokiniai x 6,86 = 2942,94 Eur); EDUKA klasę metinę licenciją mokytojui (25 mokytojai x 5,42 = 135,50 Eur).

Įstaiga perka informacinės sistemos „TAVO MOKYKLA“ licenciją, pagal 2018 m. liepos 12 d. sutartį, Nr. TM 1501/175-18, už modulio „Dienynas“ naudojimo ir priežiūros paslaugas per metus sumoka – 420,48 Eur.

Pagal susitarimą 2020-06-22 Dėl naudojimosi elektronine mokamąja medžiaga Nr. NS-4 gimnazija įsigijo (laikotarpis nuo 2020-09-01 iki 2021-06-30) Egzaminatorius.lt prieiga (Licencija Nr. ELM-200901-13) kaina – 273 Eur.

Gimnazija 2020 metais įsigijo tvarkaraščių sudarymo programą, metinis programinės įrangos „aSc Tvarkaraščiai“ mokestis – 119,79 Eur.

Biržų „Saulės“ gimnazijos darbuotojas – IT specialistas sukūrė Tvarkaraščio atvaizdavimo tinklalapį, prie kurio jungiasi 467 naudotojai (darbuotojai ir mokiniai).

Įstaiga per 2020 m. patyrė 157,30 Eur ir 2021 metais – 121,00 Eur papildomų išlaidų už buhalterinės apskaitos programos „Progra“ atnaujinimus ir administravimą.

Biržų rajono Kratiškių mokykla-daugiafunkcis centras pagal paslaugų teikimo sutartį 2018 m. spalio 29, Nr. 2018/2 perka informacinės sistemos „Mano dienynas“ paslaugas, metinė paslaugos kaina – 145,20 Eur.

⁴⁰ Rekomendacija pateikta Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021 m. gruodžio 20 d. rašte Nr. K4-112 „Dėl nustatytų neatitikimų“.

Biržų lopšelis-darželis „Genys“ pagal paslaugų teikimo sutartį 2020-06-01 Nr. DM-2020-06-01-1 nuomoja „Dietinio maitinimo“ programą, metinė nuomos kaina – 720 Eur (už 2 naudotojus).

Pagal 2019 m. spalio 1 d. paslaugų teikimo sutartį Nr. 191-N1 Įstaiga perka prieigą prie IT sistemos „Mūsų darželis“, bei palaikymo paslaugas, metinė suma – 740,52 Eur.

Biržų lopšelis-darželis „Genys“ per 2020 m. patyrė 157,30 Eur papildomų išlaidų už buhalterinės apskaitos programos „Progra“ atnaujinimus ir administravimą. Įstaigos buhalterė paaiškino kad nuo 2021 m. sausio 1 d. jau nedirba ir duomenų nebeveda minėtoje apskaitos programoje.

Biržų lopšelis-darželis „Drugelis“ pagal paslaugų teikimo sutartį 2020-07-01 Nr. DM-2020-07-01-1 nuomoja „Dietinio maitinimo“ programą, metinė nuomos kaina – 360 Eur (už 1 naudotoją).

Pagal 2020 m. kovo 1 d. paslaugų teikimo sutartį Nr. 105-N1 įstaiga perka prieigą prie IT sistemos „Mūsų darželis“, bei palaikymo paslaugas, metinė suma – 421,08 Eur.

Biržų lopšelis-darželis „Ažuoliukas“ 2019 m. sausio 1 d. paslaugų teikimo sutartį Nr. 307 įstaiga perka prieigą prie IT sistemos „Mūsų darželis“, bei palaikymo paslaugas, metinė suma – 304,92 Eur.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1	2	3	4	5
1.	Rengiant savivaldybės planavimo dokumentus, nustatyti IT ir IS plėtros ir priežiūros priemones (ataskaitos 1 skyrius)	Pateikti pasiūlymus dėl priemonių įtraukimo į Savivaldybės strateginio planavimo dokumentus Bendrojo skyriaus pasiūlytas IT ir IS plėtros ir priežiūros priemones įtraukti į Savivaldybės strateginio planavimo dokumentus	2022-04-04 2022-02-07	R. Lėckas, A. Strelcovas J. Vaitkevičienė
2.	Atlikti IS rizikos ir saugos atitikties vertinimą, parengti IS rizikos vertinimo ataskaitą, teisės aktų nustatyta tvarka (ataskaitos 2 skyrius)	Parengti priemonių planą IS saugos ir rizikos įvertinimui ir reikiamų dokumentų parengimui	2022 m. II ketv.	R. Lėckas, A. Strelcovas
3.	Suderinti Savivaldybės administracijos IS saugos dokumentus su Krašto apsaugos ministro įgaliota institucija (ataskaitos 2 skyrius)	Įgyvendinus priemonių plane numatytas priemones ir parengus saugos dokumentus, juos suderinti su Krašto apsaugos ministro įgaliota institucija	2022 m. gruodžio 31 d.	R. Lėckas; A. Strelcovas
4.	Inicijuoti pasibaigusį arba sudarytų neterminuotai Savivaldybės administracijos IS paslaugų tiekimo sutarčių procedūras (ataskaitos 3.4 ir 3.6 dalis)	Inicijuoti pasibaigusį arba sudarytų neterminuotai Savivaldybės administracijos IS paslaugų tiekimo sutarčių procedūras	2022 m. gruodžio 31 d.	R. Lėckas; A. Strelcovas
5.	Pagal IS paslaugų teikimo sutartis teikiamas paslaugas patiriamas sąnaudas Savivaldybės administracijoje buhalterinėje apskaitoje registruojamos vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis (ataskaitos 3.4 dalis)	Analizuojamos sutartys bei sąskaitos, siekiant užtikrinti teisingą patirtų sąnaudų atvaizdavimą apskaitoje	nuolat	J. Vėjelienė
6.	Spręsti klausimą dėl Kokybės vadybos sistemos taikymo Biržų rajono savivaldybės administracijoje tęstinumo (ataskaitos 3.5 dalis)	Apsvarstyti klausimą dėl Kokybės vadybos sistemos taikymo Biržų rajono savivaldybės administracijoje	2022 m. lapkričio 1 d.	Z. Marcinkevičiūtė

7.	Spresti klausimą dėl Savivaldybės faktiškai nebenaudojamų programinės įrangos ir licencijų nurašymo (ataskaitos 3.7 dalis)	Dėl Biudžeto skyriuje nebenaudojamos Biudžeto apskaitos programos BIUDŽETAS, įsigytos 2004 m., inv. Nr. 01000006 ir Nr.01000035 nurašymo bus parengtas raštas ir programa per 2022 m. bus nurašyta Pateikti pasiūlymus dėl nebenaudojamos programinės įrangos nurašymo	Iki 2022 m. lapkričio 1 d. 2022 m. gruodžio 31 d.	D. Šarkūnienė R. Lėckas; A. Strelcovas
----	--	---	--	--

Plano sudarymo paaiškinimas:

1–2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;

3–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja

Stasė Čeponienė

IT, IS ir registrų
valdymo organizavimo
veiklos audito ataskaitos
1 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti Biržų rajono savivaldybėje naudojamas IT, IS ir registrus, ar lėšos jų įsigijimui ir išlaikymui Savivaldybėje naudojamos ekonomiškai, ar jų valdymas ir naudojimas efektyvus.

Pagrindiniai audito klausimai – svarbiausios audito sritys:

- IT ir IS strateginis planavimas;
- IT ir IS rizikų valdymas;
- Nepertraukiamo paslaugų teikimo užtikrinimas;
- Sistemų saugumo užtikrinimas;
- IT ir IS apskaita;
- IT valdymo užtikrinimas.

Audito subjektas – Biržų rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos, valdančios ir naudojančios IT, IS ir registrus.

Audito objektas – Savivaldybės biudžetinių įstaigų naudojamos IT, IS ir registrai.

Audituojamas laikotarpis – 2020 m. – 2021 m. I pusm., esant poreikiui, ankstesni laikotarpiai.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Informacinių išteklių valdymo vertinimas atliktas vadovaujantis Informacinių technologijų audito vadovu ir rekomendacinėmis vidaus kontrolės sukūrimo, veikimo ir tobulinimo, jos vertinimo gairėmis viešojo sektoriaus subjektams.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
Skyrius „Ar savivaldybėje tinkamas IT ir IS planavimas“	<p>Dokumentų peržiūra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Susipažinta su Savivaldybės INT susijusiais teisės aktais. • Peržiūrėti Savivaldybės Strateginio planavimo dokumentai: Biržų rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginis veiklos planas; Biržų rajono savivaldybės 2021–2023 metų strateginis veiklos planas; Savivaldybės administracijos 2020 m. metinio veiklos planas. <p>Apklausa ir pokalbiai su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės administracijos Investicijų ir strateginio planavimo skyriaus specialistais, atsakingais už Savivaldybės planų rengimą. 	<p>Nustatyti / įvertinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ar Savivaldybės planavimo dokumentuose yra numatytos IT plėtros priemonės, tikslai, siekiami rezultatai ir jų vertinimo kriterijai; • Ar atliekamos IT ir paslaugų, susijusių su IS priežiūra, poreikio analizė bei pagrindžiamas išlaidų būtinumas.
Ar valdoma IT ir	<p>Dokumentų peržiūra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos Respublikos teisės 	<ul style="list-style-type: none"> • ar Savivaldybės biudžetinės įstaigos užtikrina Bendrųjų elektroninės

<p>IS rizika ir užtikrinama informacijos sauga</p>	<p>aktus ir gerosios praktikos reikalavimus, reglamentuojančius IT rizikos vertinimą ir valdymą;</p> <ul style="list-style-type: none"> • įvertinti visų Savivaldybės biudžetinių įstaigų naudojimosi kompiuteriais, informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis taisyklės; • Savivaldybės administracijos Informacinių ryšio technologijų įrangos naudojimo tvarkos aprašas; • Savivaldybės administracijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatai; • Savivaldybės administracijos informacinių sistemų duomenų saugos nuostatai; • Savivaldybės administracijos informacinės sistemos veiklos tęstinumo valdymo planas; • Savivaldybės informacinių sistemų naudotojų administravimo taisyklės. <p>Apklausa ir pokalbiai su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus specialistais (informacinių sistemų saugos įgaliotiniu ir informacinių sistemų administratoriumi). 	<p>informacijos saugos reikalavimus;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ar paskyrė Savivaldybės administracijos informacinių sistemų saugos įgaliotinį ir informacinių sistemų administratorių; • ar organizuojamas rizikos vertinimas ir parengta rizikos vertinimo ataskaita; • ar ne rečiau kaip kartą per metus peržiūrimi Saugos dokumentai informacinės sistemos valdytojo vadovo nustatyta tvarka. • ar Savivaldybės administracijoje atliekama IT išlaidų ir naudos analizė. • ar Savivaldybės administracijos saugos dokumentai nesuderinti su Krašto apsaugos ministro įgaliota institucija.
<p>IS, IT ir registrų tvarkymas savivaldybėje</p>	<p>Dokumentų peržiūra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • įvertinti ir apibendrinti Savivaldybės biudžetinių įstaigų klausimynai; • Nagrinėjome Lietuvos teisės aktus, reglamentuojančius valstybės informacinių išteklių identifikavimą ir INT apskaitą; <p>Nagrinėta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Registrų ir valstybės informacinių sistemų registro duomenys ir informacija; • IT ir IS pirkimo, paslaugų teikimo ir nuomos sutartys; • INT apskaita. <p>Pokalbis su:</p> <p>Savivaldybės administracijos Būhalterinės apskaitos, Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus, Žemės ūkio skyriaus, Bendrojo skyriaus darbuotojais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nustatyti, kokius valstybinius IS ir registrus tvarko ir naudoja Savivaldybė; • kaip Savivaldybė apskaitoje apskaito IS, IT ir registrus; • kokias IS, IT ir registrus yra isigiję Savivaldybės biudžetinės įstaigos; • ar sudaromos sutartys atitinka teisės aktų reikalavimus, ar užtikrinamas nepertraukiamas paslaugų teikimas.

**Valstybiniai ir kiti IS ir registrai, kuriais Biržų rajono savivaldybės administracija ir
biudžetinė įstaiga naudojami nemokamai**

1. Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo sistema (VSAKIS);
2. Socialinės paramos šeimai informacinė sistema (SPIS). Biudžetinės įstaigos naudoja registruoti mokinių nemokamo maitinimo faktui, pagal dienas;
3. Valstybinė mokesčių inspekcijos informacinė sistema (VMI IS). Elektroninio deklaravimo sistema (EDS);
4. Valstybinio socialinio draudimo fondo informacinė sistema, elektroninė draudėjų aptarnavimo sistema (EDAS);
5. Centrinės perkančiosios organizacijos CPO LT informacinė sistema;
6. Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (CVPI), kurią administruoja Viešųjų pirkimų tarnyba (VPT);
7. Švietimo valdymo informacinė sistema (ŠVIS), kurios tikslas teikti duomenis, reikalingus švietimo subjektams švietimo būklei įvairiais aspektais analizuoti ir vertinti, švietimo kaitai prognozuoti, duomenimis pagrįstiems sprendimams priimti ir švietimo kokybę laiduojančiam valdymui vykdyti;
8. Pedagogų registras – registruoti bendrojo ugdymo mokyklų, ikimokyklinių ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų, neformaliojo vaikų švietimo mokyklų ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklų, mokslo ir studijų institucijų, kitų švietimo teikėjų pedagogus ir (ar) tyrėjus, rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti ir teikti Registro duomenis fiziniams ir juridiniams asmenims, atlikti kitus Registro duomenų tvarkymo veiksmus;
9. Mokinių registras – registruoti mokinius, kurie mokosi pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo ir (ar) formaliojo profesinio mokymo, neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančias, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti ir teikti Registro duomenis fiziniams ir juridiniams asmenims, atlikti kitus Registro duomenų tvarkymo veiksmus;
10. Švietimo ir mokslo institucijų registras;
11. Diplomų, atestatų ir kvalifikacijos pažymėjimų registras (DAKPR);
12. Išsilavinimo pažymėjimų blankų registras;
13. Nesimokančių vaikų ir mokyklos nelankančių mokinių informacinė sistema (NEMIS);
14. Elektroninio statistinių verslo duomenų parengimo ir perdavimo sistema (e.Statistika);
15. Informacinė sistema „E. sąskaita“;
16. Vartotojų statistikos ir registravimo sistema (VRSS). Sistemos paskirtis – skaitytojų aptarnavimas, naudojasi Biržų r. savivaldybės J. Bielinio bibliotekos 22 darbuotojai. Įstaigos darbuotojai suveda bibliotekos lankytojų duomenis į vartotojų statistikos ir registravimo sistemą, taip išduodami skaitytojų pažymėjimai, o statistikai suregistruojami kiek yra skaitytojų (bibliotekos) ir formuojamos statistinės ataskaitos;
17. Elektroninė kultūros ir meno projektų valdymo sistema (LKTIS), skirta paraiškų teikimo, ekspertinio vertinimo ir projektų administravimo procesų valdymui elektroniniu būdu (naudoja Biržų kultūros centras);

18. Elektroninių paslaugų darbdaviams sistema (EPDS) yra skirta darbdaviams nuotoliniu būdu: teikti Valstybinei darbo inspekcijai privalomą informaciją, gauti atsakymus apie sėkmingai pateiktą informaciją ar klaidas, realiu laiku matyti pateiktų duomenų apdorojimo proceso būklę, savanoriškai deklaruoti DSS ir darbo teisės aktų vykdymo būklę (naudojasi Biržų r. Legailių globos namai);

19. Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema (LIMIS) tai sistema, kurios pagalba galima kurti bendrą nacionalinį kultūros paveldo skaitmeninį turinį, perkelti į skaitmeninę formą informaciją apie unikalios ir vertingos kultūros paveldo objektus, meno ir literatūros kūrinius, informaciją apie svarbiausius istorijos ir visuomenės reiškinius, kaupti, saugoti šią informaciją ir pristatyti ją visuomenei elektroninėje erdvėje. LIMIS pritaikyta naujiems muziejų ir visuomenės poreikiams, pažangių el. paslaugų teikimui, duomenų bazėse kaupiamo skaitmeninio turinio apie kultūros paveldo objektus tinkamam atvaizdavimui, prieinamumui internete (naudoja Biržų krašto muziejus „Sėla“);

20. Informacinė paraiškų teikimo, vertinimo ir administravimo sistema (SoPAS NVO). Naudojasi Biržų švietimo pagalbos tarnyba;

21. Duomenų mainų svetainė (DMS), skirta projektų, įgyvendinamų, pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, duomenų mainams. ES projektų valdymo sistema (naudojasi Biržų švietimo pagalbos tarnyba, Biržų r. kūno kultūros ir sporto centras, Biržų Vlodo Jakubėno muzikos mokykla);

22. Neformaliojo švietimo programų registras. Registro paskirtis – registruoti nustatytus Registro objektus, rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti ir teikti Registro duomenis fiziniams ir juridiniams asmenims, kurie Lietuvos Respublikos įstatymuose ir (arba) kituose teisės aktuose nustatyta tvarka turi teisę gauti Registro duomenis, atlikti kitus Registro duomenų tvarkymo veiksmus;

23. Sporto rėmimo fondas. Sistema, kurioje teikiamos paraiškos finansavimui gauti, teikiamos sporto projektų ataskaitos. Tai valstybės lėšos, kuriomis remiami sporto projektai, skatinantys Lietuvos gyventojų fizinį aktyvumą (naudoja Biržų r. kūno kultūros ir sporto centras);

24. Duomenų perdavimo sistema „Keltas“ – Nacionalinio egzaminų centro interaktyvi kandidatų, išorinių kandidatų egzaminų pasirinkimo, mokyklų bei egzaminų centrų duomenų registravimo ir informavimo priemonė;

25. Elektroninio archyvo sistema (EAIS) – informacinių technologijų priemonėmis centralizuotai valdyti dokumentus ir duomenis;

26. Mokyklų bibliotekų informacinė sistema (MOBIS) – programinė įranga yra skirta nedidelei mokyklos ar organizacijos bibliotekai;

27. E. pristatymas – tai elektroninių pranešimų ir dokumentų pristatymo fiziniams ir juridiniams asmenims informacinė sistema (naudojasi Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazija);

28. Ugdymo karjerai stebėsenos informacinė sistema (UKSIS). Sistema skirta Ugdymo karjerai stebėsenos sistemos modelio įgyvendinimui, pradinių ugdymo karjerai stebėsenos duomenų įvedimui, rodiklių stebėjimui, pradinių duomenų/statistikos ir ugdymo karjerai stebėsenos rodiklių analizei;

29. Europos Sąjungos struktūrinės paramos kompiuterinė informacinė valdymo ir priežiūros sistema (SFMIS);

30. Elektroninė renginių registracijos sistema „SEMIPLIUS“;

31. Kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinė sistema;

32. Kultūros vertybių registras;

33. Administracinių nusižengimų registras (ANR);

34. Kvalifikacijos tobulinimo programų ir renginių registras;

35. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinė sistema (TPDRIS);

36. Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinė sistema (ŽPDRIS);

37. Privačių interesų deklaracijų informacinė sistema (IDIS) iki 2020-12-31. Privačių interesų registras PINREG nuo 2021-01-01;

38. Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie susiekimo ministerijos informacinė sistema „Kelių projektai“, kurios tikslas – informacinių technologijų priemonėmis tvarkyti ir valdyti duomenis apie užsakomus valstybinės reikšmės kelių projektavimo, tiesimo, statybos, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbų projektus, finansuojamus iš Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos bei Europos Sąjungos paramos lėšų;

39. Ūkio subjektų, susijusių su kelių transportu, stebėsenos ir informavimo valstybės sistema „VEKTRA“. IS „Vektra“ tikslas yra informacinių technologijų priemonėmis kaupti duomenis apie vežėjus ir apie su kelių transportu susijusią teisės aktų reglamentuojamą ūkinę veiklą vykdančių ūkio subjektų valstybinę priežiūrą;

40. Viešojo transporto kelionių duomenų informacinė sistema „VINTRA“, kuri skirta informacinių technologijų priemonėmis centralizuotai kaupti maršrutų, maršrutų punktų ir reisų duomenis ir vykdyti maršrutų skirtingomis viešojo transporto rūšimis planavimą Lietuvos Respublikoje;

41. Licencijų informacinė sistema (LIS) – vartotojams aktuali informacija apie visiems ūkio subjektams išduotas licencijas, jų paieška ir tvarkymas vienoje vietoje;

42. Vidaus rinkos informacinė sistema „IMI“, kuri nustato paraiškų dėl Europos profesinės kortelės išdavimo pateikimo ir jų nagrinėjimo, vidaus rinkos informacinės sistemos „IMI“ bylų sukūrimo, „IMI“ bylose esančių duomenų tvarkymo ir Europos profesinės kortelės išdavimo procedūrą;

43. Informacijos rinkmenų sąrašas (IRS). Nuo 2021 m. liepos 30 d. likviduotas Informacijų rinkmenų sąrašas⁴¹, iš informacijos rinkmenų sąrašo duomenys bus perkelti į Dokumentų rinkinių portalą;

44. Paraiškų priėmimo informacinė sistema (PPIS) skirta paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškoms priimti, bičių laikytojams informuoti apie žemės plotus, kuriuos numatoma purkšti augalų apsaugos produktais, pranešti apie neatitikimus apleistų žemių erdvių duomenų rinkinyje, pagal kurio duomenis apskaičiuojamas žemės mokestis;

45. Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema (ŽŪMIS);

46. Nacionalinės mokėjimo agentūros informacinis portalas;

47. Žemės informacinė sistema;

48. Melioracijos kadastras ir valstybinė priežiūra;

49. KOTIS Valstybės pagalbos ir nereikšmingos (de minimis) pagalbos registras. Registro objektų registravimo tikslas – nustatyti, kiek suteiktos valstybės pagalbos ir (ar) nereikšmingos (de minimis) pagalbos buvo suteikta atskiriems ūkio subjektams ir kokios yra suteiktos pagalbos suteikimo sąlygos.

50. Aplinkos projektų valdymo informacinė sistema.

---

⁴¹ Informacinės visuomenės plėtros komiteto direktoriaus 2021 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. TE-45(2021) „Dėl informacijos rinkmenų sąrašo likvidavimo“.